

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ (ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ)

ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ 24/5/2016

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟ ΤΗΣ ΙΜΒΡΟΥ

ΠΑΡΙΣ ΑΣΑΝΑΚΗΣ – ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΙΜΒΡΙΩΝ

A. Εισαγωγική Παρατήρηση

Από την πρώτη συνεδρίαση κατά την οποία κλήθηκαν να ενημερώσουν την Επιτροπή οι αντιπροσωπευτικοί μας φορείς (Φεβρουάριος 2010) αποφασίστηκε η σύσταση Υποεπιτροπής Κων/πολης, Ίμβρου και Τενέδου. Δυστυχώς η συνέχεια διέψευσε τις προσδοκίες μας αφού η εν λόγω Υποεπιτροπή ουδέποτε λειτούργησε. Από δε τα τέλη του 2012, σταμάτησε και η ετήσια ενημέρωση που είχε καθιερωθεί τα προηγούμενα τρία χρόνια. Για τους λόγους που θα προσπαθήσουμε να εξηγήσουμε και στη συνέχεια, η Υποεπιτροπή αυτή πρέπει να αρχίσει επιτέλους να ξεκινήσει να λειτουργεί με συγκεκριμένα ατζέντα θέτοντας ως πρωταρχικό στόχο την ανάληψη συγκεκριμένων πρωτοβουλιών για την αξιοποίηση θεσμικών εργαλείων που έχει στη διάθεσή της η Βουλή των Ελλήνων σε διεθνές όσο και σε διμερές επίπεδο Ελλάδας-Τουρκίας, για την ευαισθητοποίηση της ελληνικής κοινής γνώμης αλλά και της διεθνούς κοινής γνώμης και κυρίως του απανταχού Ελληνισμού καθώς και για τη συνδρομή των ομογενειακών φορέων στον αγώνα για την επιβίωση του ελληνικού στοιχείου σε Κωνσταντινούπολη, Ίμβρο και Τένεδο όσο είναι ακόμη καιρός.

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΗ ΔΙΕΘΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΙΜΒΡΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΕΝΕΔΟΥ ΑΠΟ ΤΟ 2003 ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

- Με πρωτοβουλία του Συλλόγου Ιμβρίων και τη συνεπικουρία της Ιμβριακής Ένωσης Μακεδονίας-Θράκης ξεκινά από το 2003 μια εκστρατεία ενημέρωσης των θεσμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κατάφωρες παραβιάσεις της Συνθήκης της Λωζάννης αλλά και του ευρωπαϊκού κεκτημένου
- Το 2004 επιτυγχάνεται η πραγματοποίηση αποστολής-αυτοψίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ίμβρο. Από τότε η κατάσταση του ελληνισμού της Ίμβρου και, από το 2006, και της Τενέδου, καταγράφεται ανελλιπώς σε κάθε ετήσια έκθεση προόδου της Κομισιόν για την Τουρκία, ως ζήτημα σεβασμού ανθρωπίνων και μειονοτικών δικαιωμάτων, με τελικό ζητούμενο τη

διαπίστωση συνδρομής των πολιτικών κριτηρίων της Κοπεγχάγης σε σχέση με την ελληνική μειονότητα των δύο νησιών.

- Ως αποτέλεσμα της συνεχούς και αδιάλειπτης αναφοράς της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε Ίμβρο και Τένεδο, το ίδιο συμβαίνει και στα αντίστοιχα Ψηφίσματα που υιοθετεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σε σχέση με τις εκθέσεις προόδου της Κομισιόν για την Τουρκία.
- Το 2008 εξάλλου, μετά από μια κοπιώδη προσπάθεια τριών ετών της οποίας ηγείται η κ. Έλσα Παπαδημητρίου, αρχικά ως επικεφαλής της Ελληνικής Αντιπροσωπείας στην Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης (PACE) και στη συνέχεια ως αρμόδια Αντιπρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων, υιοθετείται από την Ολομέλεια του ως άνω οργάνου το Ψήφισμα 1625 (2008) για «τη διατήρηση του διπτού πολιτισμικού χαρακτήρα της Ίμβρου και της Τενέδου», με ψήφους μάλιστα και Τούρκων βουλευτών, με το οποίο για πρώτη φορά στα χρονικά μετά το 1923 καλείται η Τουρκία από ένα διεθνές όργανο να σεβαστεί τα δικαιώματα των Ιμβρίων και Τενεδίων και να υιοθετήσει σειρά μέτρων, από τα οποία το πρώτο που είχε επιλέξει προσωπικά ως άμεση προτεραιότητα ο ίδιος ο εισηγητής, Ελβετός βουλευτής Αντρέας Γκρος, ήταν η επαναλειτουργία ενός σχολείου στην Ίμβρο. Τα υπόλοιπα μέτρα συνοψίζονται στα ακόλουθα:
  - Άμεση και αποτελεσματική αναγνώριση κληρονομικών δικαιωμάτων ανεξαρτήτως υπηκοότητας
  - Απόδοση της τουρκικής υπηκοότητας στους γηγενείς κατοίκους των νησιών που εκδιώχθηκαν και στους απογόνους τους
  - Απόδοση στους αρχικούς ιδιοκτήτες τους των ακινήτων που απαλλοτριώθηκαν, αλλά δεν χρησιμοποιούνται για κοινωφελείς σκοπούς
  - Επιστροφή των σχολικών κτηρίων και των λοιπών ακινήτων των ελληνικών κοινοτήτων που δημεύθηκαν και χρήση τους προς κοινωφελείς σκοπούς
  - Αναστολή της διαδικασίας καταγραφής του Κτηματολογίου για μια δεκαετία, ώστε να αποκατασταθούν οι αδικίες που οδήγησαν σε δημεύσεις περιουσιών
  - Συγκεκριμένα άμεσα μέτρα για την προστασία και διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς των δύο νησιών
  - Ακτοπλοϊκή σύνδεση μεταξύ των δύο νησιών, καθώς και με λιμάνια στην Ελλάδα

- Βελτίωση των υποδομών και των συνθηκών διαβίωσης στα ελληνικά παραδοσιακά χωριά της Ίμβρου
- Συνέχιση του τακτικού διαλόγου μεταξύ των τουρκικών αρχών και των εκπροσώπων των Ιμβρίων και Τενεδίων για την ικανοποίηση των αιτημάτων τους
- Στο πιο πρόσφατο εξάλλου Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 12.03.2014 επί της εκθέσεως προόδου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του 2013, η παράγραφος 29 αναφέρει χαρακτηριστικά: *«Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καλωσορίζει [...] την επαναλειτουργία ελληνικού μειονοτικού σχολείου στην Ίμβρο, γεγονός που συνιστά ένα θετικό βήμα προς τη διατήρηση του διπτού πολιτισμικού χαρακτήρα των νήσων Ίμβρου και Τενέδου, σύμφωνα με το Ψήφισμα 1625/2008 της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης. Σημειώνει, ωστόσο, ότι απαιτείται περαιτέρω δράση για την επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα μέλη της ελληνικής μειονότητας, όσον αφορά ειδικότερα τα περιουσιακά δικαιώματα. Καλεί σχετικά τις τουρκικές αρχές, δεδομένου του φθίνοντος πληθυσμού της μειονότητας, να ενθαρρύνει και να συνδράμει τις εκπατρισμένες οικογένειες που επιθυμούν να επιστρέψουν στο νησί...»*
- Από την παράγραφο αυτή, που αποκρυσταλώνει τη θέση των Ιμβρίων σήμερα, καταγράφεται με τον πλέον επίσημο τρόπο ότι η προσπάθεια για το άνοιγμα των ελληνικών σχολείων της Ίμβρου μετά από 50 χρόνια, δεν αποτελεί μόνο την έμπρακτη αποκατάσταση μιας αδικίας που είχε συντελεστεί σε βάρος του ελληνικού πληθυσμού, ως κίνηση με συμβολικό χαρακτήρα. Ούτε αποτελεί απλά τη λύση σε ένα από τα βασικά προβλήματα που αντιμετώπιζαν οικογένειες Ιμβρίων που επιθυμούσαν να παλιννοστήσουν στη γενέτειρά τους. Εντάσσεται στο πλαίσιο μιας συνολικής προσπάθειας αναβίωσης του ελληνικού στοιχείου στην Ίμβρο και η ικανοποίηση του πρώτου σε προτεραιότητα μέτρου που έθεσε το Συμβούλιο της Ευρώπης συνιστά ένα σαφές και ηχηρό πολιτικό μήνυμα με πολλούς αποδέκτες.
- Στο μέτρο που αφορά τους Ιμβρίους, η ανταπόκριση στο μήνυμα αυτό υπήρξε άμεση. Αρκεί να επισημάνουμε ότι από το 2013, πρώτο έτος λειτουργίας του τετρατάξιου δημοτικού σχολείου στην Ίμβρο, ευτυχήσαμε να καταγράψουμε τις πρώτες γεννήσεις παιδιών στο νησί μετά από πολλές δεκαετίες. Οι 4 πρώτοι μαθητές του δημοτικού, με το άνοιγμα και του Γυμνασίου και του Λυκείου φέτος, έφτασαν ήδη τον αριθμό των 20 συνολικά μαθητών. Νέες οικογένειες με παιδιά αναμένεται να εγκατασταθούν σε

μερικούς μήνες αυξάνοντας ακόμη περισσότερο τον αριθμό των μαθητών το επόμενο σχολικό έτος, ενώ ο αριθμός των βρεφών και νηπίων αναμένεται να φθάσει και αυτός διψήφιο αριθμό. Μεγάλος αριθμός Ιμβρίων, συμπεριλαμβανομένων των Προέδρων των δύο μεγαλύτερων ιμβριακών σωματείων έκαναν χρήση ενός ακόμη μέτρου που συνέστησε το Ψήφισμα του Συμβουλίου της Ευρώπης και ανέκτησαν την τουρκική υπηκοότητα που τους είχε αφαιρεθεί στο παρελθόν, δίνοντας το έναυσμα σε πλήθος Ιμβρίων να ανακτήσουν την τουρκική υπηκοότητα για να διεκδικήσουν τα ατομικά περιουσιακά τους δικαιώματα αλλά και να θέσουν τις βάσεις για την επιβίωση της κοινότητάς μας στο νησί. Χωρίς την αξιοποίηση της μεταστροφής της στάσης των τουρκικών αρχών στο ζήτημα αυτό, δεν θα μπορούσε να αναλάβει τα καθήκοντά του ο Ίμβριος Διευθυντής του Γυμνασίου και του Λυκείου, ούτε να ανανεωθεί ηλικιακά και όχι μόνο η στελέχωση των αυτοδιοικητικών οργάνων των χωριών μας.

- Για να ανοίξει εξάλλου το σχολείο, χρειάστηκε η παραχώρηση από τις αρχές του κτιρίου του πρώην δημοτικού σχολείου στο χωριό Αγρίδια, το οποίο συγκαταλεγόταν μεταξύ των δημευμένων κτιρίων που χτίστηκαν με έξοδα αλλά και προσωπική εργασία των παππούδων μας, καθώς και εννέα (9) ακόμη συνολικά κτιρίων προορισμένων για την παραμονή των δασκάλων, των οποίων η εκμετάλλευση είχε αφαιρεθεί από τις αυτοδιοικητικές κοινότητες των χωριών της Ίμβρου και νοικιάζονταν σε ιδιώτες από την Ειδική Διοίκηση του νησιού ή είχαν αφεθεί να μετατραπούν σε ερείπια.
- Βεβαίως και το άνοιγμα των σχολείων δεν λύνει ως δια μαγείας το σύνολο των προβλημάτων που αντιμετωπίζουμε στην ανάκτηση της θέσης μας στην τοπική κοινωνία, οικονομία και ιστορία. Σίγουρα όμως, πέρα από την ευαισθητοποίηση που βιώνουμε καθημερινά στην Ελλάδα από το σύνολο της ελληνικής κοινωνικής γνώμης και το ζωντάνεμα της ελπίδας μεταξύ των Ιμβρίων, το θέμα αυτό προκαλεί όλο και περισσότερο τη συμπάθεια και υποστήριξη της τουρκικής κοινής γνώμης, ενώ τα τουρκικά ΜΜΕ δεν χάνουν ευκαιρία να προβάλουν με θετικό τρόπο στιγμιότυπα από την καθημερινή ζωή των σχολείων και να δίνουν το βήμα σε μέλη της Κοινότητάς μας αλλά και σε μη Ιμβρίους υποστηρικτές της προσπάθειας, που αναφέρονται πλέον χωρίς περιστροφές τόσο στα ιστορικά γεγονότα όσο και στα σύγχρονα προβλήματα που αντιμετωπίζουν όσοι πάρουν την απόφαση να επιστρέψουν. Και παράλληλα δίνει μια προοπτική αναζωογόνησης της φθίνουσας πορείας του πληθυσμού της Κοινότητάς μας, αφού πλέον ο πληθυσμός αυξάνεται αντί να μειώνεται με ταυτόχρονη μείωση του μέσου όρου ηλικίας.

- Στα κτίρια των ελληνικών σχολείων έχουν ξεκινήσει από πέρυσι μαθήματα τουρκικών για τους νεοαφιχθέντες από την Ελλάδα αλλά και μαθήματα ελληνικών, σε συνεργασία με το Κέντρο Λαϊκής Επιμόρφωσης του Δήμου του νησιού, τα οποία βρήκαν απρόσμενη σε πλήθος και ένταση ανταπόκριση από τον τουρκικό πληθυσμό.
- Αυτή τη στιγμή έχουν συσταθεί και λειτουργούν τρεις συνολικά ομογενειακοί σύλλογοι: Ο πρώτος, ο οποίος συστήθηκε το 2002 έχει έδρα του το παλαιό νηπιαγωγείο των Αγίων Θεοδώρων, από το οποίο κατάγεται ο Οικουμενικός Πατριάρχης, ο δεύτερος, ο οποίος συστήθηκε το 2013 στο Σχοινούδι, το μεγαλύτερο κάποτε χωριό της Τουρκίας όπου ολοκληρώθηκε φέτος η αναστήλωση του παλαιού κινηματογράφου του χωριού και διαμόρφωσή του ως πολυχώρου για τη διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων. Και ο τρίτος, ο Εκπαιδευτικός και Πολιτιστικός Σύλλογος Ίμβρου (ΕΠΣΙ), που ιδρύθηκε το 2014 είναι επιφορτισμένος με τη διαχείριση των σχολείων της Ίμβρου. Τόσο η έδρα του, που προς το παρόν έδρα είναι η Κωνσταντινούπολη όσο και η σύνθεση του διοικητικού του συμβουλίου που αποτελείται από Κωνσταντινουπολίτες και Ιμβρίους, αποτυπώνουν την άνευ προηγουμένου έκταση, ένταση και μέγεθος της συνεργασίας μεταξύ Κωνσταντινουπολιτών και Ιμβρίων. Είναι γεγονός ότι χωρίς την υποστήριξη της Ομογένειας της Κωνσταντινούπολης, με προεξάρχοντα τον πρόεδρο του ΕΠΣΙ Λάκη Βίγκα, δεν θα είχε καταστεί δυνατή η επιτυχία του εγχειρήματος της αναστήλωσης δύο κοινόχρηστων κτιρίων με απαιτητικές προδιαγραφές, απίστευτη γραφειοκρατία, πιεστικές προθεσμίες και απελπιστικά περιορισμένους πόρους, ούτε η υποδοχή σε μια άλλη χώρα δέκα οικογενειών από την Ελλάδα μέσα σε ένα ελάχιστο διάστημα με σωρεία ζητημάτων που έπρεπε να αντιμετωπιστούν άμεσα.
- Παράλληλα, ανταποκρινόμενοι στις προτροπές των προαναφερόμενων διεθνών οργάνων, οι αντιπροσωπευτικοί φορείς, σε συνεργασία και συνεννόηση τόσο με την ΟΙΟΜΚΩ όσο και με την Ομογένεια της Κωνσταντινούπολης, αξιοποιούν κάθε δυνατή ευκαιρία για τη συμμετοχή στον κοινωνικό διάλογο που έχει ξεκινήσει στο πλαίσιο της κοινωνίας των πολιτών τόσο ενώπιον των ίδιων των οργάνων όσο και εντός της ίδιας της Τουρκίας, όπου αντιπροσωπείες μας έχουν συναντηθεί επανειλημμένα με ανώτατους πολιτειακούς παράγοντες αλλά και με τις τοπικές αρχές.

ΠΑΥΛΟΣ ΣΤΑΜΑΤΙΔΗΣ**ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΙΜΒΡΙΑΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ-ΘΡΑΚΗΣ**

Ήδη από την πρώτη συνεδρίαση της Επιτροπής (2010), υποβάλαμε μια σειρά από προτάσεις για την παροχή στήριξης στους τομείς των αρμοδιοτήτων της, οι οποίες, επικαιροποιημένες, συνοψίζονται στις ακόλουθες:

Σε επίπεδο κοινοβουλευτικής διπλωματίας

- Αξιοποίηση του Ψηφίσματος για την Ίμβρο και την Τένεδο με την ανάληψη συγκεκριμένων πρωτοβουλιών παρακολούθησης και τακτικού ελέγχου εντός των πλαισίων της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης (PACE) και των υπόλοιπων οργάνων του Συμβουλίου της Ευρώπης
- Αξιοποίηση του κεκτημένου που έχει διαμορφωθεί σε επίπεδο Συμβουλίου της Ευρώπης και Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσα από τη θεσμική συνεργασία της Βουλής των Ελλήνων με τους Έλληνες Ευρωβουλευτές
- Στήριξη της προσπάθειας για ενημέρωση της Ομογένειας και της κοινής γνώμης γενικότερα στην Ευρώπη και στις άλλες ηπείρους με ιδιαίτερη έμφαση σε περιοχές όπου υπάρχουν ιμβριακές παροικίες (ΗΠΑ, Αυστραλία, Ν. Αφρική)

Σε επίπεδο διμερούς διακρατικού και διακοινοβουλευτικού διαλόγου

- Προώθηση μέτρων ικανών να εκπέμψουν σαφή πολιτικά μηνύματα και από τις δύο πλευρές για τη στήριξη της επανεγκατάστασης Ιμβρίων στην ιδιαίτερη πατρίδα τους
- Ένταξη στα μέτρα αυτά διαπεριφερειακών προγραμμάτων στην περιοχή του ΒΑ Αιγαίου που θα επιτρέψουν τη δημιουργία των απαραίτητων υποδομών για ανάπτυξη αγροτουρισμού και εμπορικών συναλλαγών που θα τονώσει τις τοπικές οικονομίες όλων των νησιών του ΒΑ Αιγαίου
- Άνοιγμα τελωνείου που θα επιτρέψει την ακτοπλοϊκή και αεροπορική σύνδεση του νησιού με την Ελλάδα και άλλες χώρες και θα σπάσει την απομόνωση του νησιού με τον έξω κόσμο

- Πρόσληψη Ιμβρίων δημοσίων υπαλλήλων που θα ομιλούν και τις δύο γλώσσες και άλλων μέτρων που θα διευκολύνουν την πρόσβαση των παλιννοστούντων Ιμβρίων στις δημόσιες και δημοτικές υπηρεσίες για τη διεκπεραίωση των υποθέσεών τους

Στήριξη των προσπαθειών των Ιμβριακών σωματείων της Ελλάδας και του εξωτερικού

- Στενότερη συνεργασία με την Επιτροπή για τη στήριξη δράσεων των σωματείων του εξωτερικού και απογραφή των Ιμβρίων του εξωτερικού
- Ένταξη των σωματείων της Ελλάδας στους φορείς που μπορούν να δέχονται χορηγίες έναντι φορολογικών απαλλαγών των χορηγών
- Ένταξη των σωματείων της Ελλάδας στο ΕΣΠΑ ή σε ανάλογα προγράμματα για την πρόσληψη προσωπικού και επιμόρφωση των μελών τους σε δράσεις συναφείς με αγροτικές, κτηνοτροφικές και τουριστικές δραστηριότητες
- Ατέλεια της ακίνητης περιουσίας των Συλλόγων
- Χρηματοδότηση εκδόσεων βιβλίων, ηχογραφήσεων και ταινιών για την Ίμβρο από το Πολιτιστικό Ίδρυμα της Βουλής και θέση του Πολιτιστικού Αυγούστου της Ίμβρου υπό την αιγίδα της Βουλής
- Στήριξη των πρωτοβουλιών για την υλική και μαθησιακή υποστήριξη των Σχολείων της Ίμβρου

Όπως έχουμε επανειλημμένα επισημάνει ενώπιον της Επιτροπής σας, η Υποεπιτροπή για την Κωνσταντινούπολη, Ίμβρο και Τένεδο, θα μπορούσε να διαδραματίσει ένα ζωτικής σημασίας ρόλο για την υλοποίηση των προτάσεων αυτών, μέσα από μεγαλύτερη ευελιξία, πιο τακτική επικοινωνία και όχι μια φορά το χρόνο, έτσι ώστε να επικαιροποιούνται και να ιεραρχούνται οι προτάσεις αυτές, και να υποστηρίζονται και να προωθούνται σε πραγματικό χρόνο στους αρμόδιους φορείς.